

Ἀνάγλυφον ἐξ ἐλεφαντοστοῦ
(Τέχνης Βυζαντινῆς, ἔργον Ἰταλοῦ τεχνίτου)

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ. ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ. ΣΤΡΑΤΟΣ.

Ἡ ἀποτυχία τῆς κοινωνικῆς καὶ θρησκευτικῆς μεταρρυθμίσεως, περὶ ἧς ἐπραγματεύθημεν ἐν τῷ προηγουμένῳ βιβλίῳ, δὲν ἀπέβη, ὡς προὑπεδείξαμεν, ὀλοσχερῆς. Πολλὰ τῶν διατάξεων τῆς καινοτόμου ἐκείνης περιόδου ἐπανελήφθησαν ἐκ διαλειμμάτων ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς μακεδονικῆς καὶ τῆς τῶν Κομνηνῶν δυναστείας. Τὸ ἐθνικὸν φρόνημα καὶ πνεῦμα δὲν ἐπανῆλθεν εἰς ἣν ἦτο πρὸ τῆς μεταρρυθμίσεως κατάπτωσης. Ἀμφότερα αἱ νέα δυναστεία ἀνέδειξαν ἄνδρας ἐπιφανεῖς. Ἐπὶ τῆς πρώτης μάλιστα ἀνεκτίθησαν πολλαὶ τῶν προηγουμένως ἀπολεσθεισῶν χωρῶν. Οἱ δημόσιοι πόροι ἠϋξήσαν. Ἡ διοργάνωσις τοῦ κράτους ἐγένετο πολὺ τεχνικωτέρα ἢ πρότερον. Αἱ πρῶται τῆς διοργανώσεως ταύτης ἀφορμαὶ ἀνέτρεχον πάντοτε μέχρι τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Ἀλλὰ πολλάκις τροπολογηθεῖσαι, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς μεταρρυθμίσεως, δὲν ἔλαβον τὸν ὀριστικὸν αὐτῶν τύπον εἰμὴ ἐπὶ τῆς παρούσης δυναστείας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐξεδόθησαν καὶ ὄλαι αἱ συγγραφαί, ἐξ ὧν γνωρίζομεν ὅσα γνωρίζομεν περὶ τοῦ δημοσίου βίου

